

פרשת אחרי מות - ספירת העומר

הקדמה

במאמר זה מבאר רבינו את עבודת ימי הספירה, בהרחיבו מאמר שקיבל בשם המגיד רבי מנחם נחום מטשערנאביל כי עבודת ימי הספירה היא לחפש את יראת ה' ככסף וכמטמונים, (וכידוע שבחינת כסף מורה על כיסופין וכלות הנפש), וכריבוי ההשתוקקות וכלות הנפש לקרבת ה' כן זוכה האדם להארת החכמה ביום מתן תורה, שער החמישים דקדושה.

ומבאר רבינו כי עומק יסוד זה הוא, כי בהשתוקקות וכלות הנפש כלולים גם הענוה והביטול, שהרי ההשתוקקות באה מתוך הכרה עמוקה כי אין לו לאדם יראה והשגה די צרכו ולכן משתוקק מאוד כמי שהולך מבלי מים ומזון ואינו יודע מה יעשה, ותמיד עיניו נשואות למעלה מתי אזכה לכך. ורק על ידי כן אפשר לקבל את הארת שער החמישים.

והגם שעבודת זו של השתוקקות היא עבודה המיוחדת ביותר לימי הספירה, שהרי ימים אלו הם כמוזכרים בדב"ק - ימי דינים, וידוע ששורש הדינים היא הענין של "אור חוזר", כלות הנפש וחזרתה לשרשה, ומזה נשתלשל כל הענין של דין שהוא גבול וצמצום, דהנפש מגבילה את מציאותה ושואפת להתבטל ולחזור לשרשה, וכשיש דין למעלה - הוא הדין הזה הארת הבינה, אזי אין דין למטה - היא הדינים הגורמים עונש בבחי' יש דין ויש דיין. - עכ"ז אומר לנו הפסוק דעבודה זו היא יסוד העבודה לכל ימות השנה, ותמיד תדע כי "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים" דהיינו כעבודת ימי הספירה "אז תמצא יראת ה'".

ותוכחת מגולה כותב רבינו במאמר זה כי אם ח"ו חושב האדם שהגיע לאיזה השגה או דרגה בעבודת ה' הרי זה בבחינת אמוריים שסמכו על כישופיהם, כי גסות הרוח גם אם היא בענין עבודת ה' שרשה בגסות הרוח דקליפה של "לי יאורי ואני עשיתיו", ובפרט בקליפת אמוריים שהיא קליפה של

גסות הרוח רוחנית דקליפה - דהיינו שסמכו על כישופיהם, ולא ידעו שאין עוד מלבדו, כי כל מה שהאדם עושה וחושב לעשות ובכוחו לעשות הכל רק ברצון ה' והוא העושה ומבלעדיו אין אלקים וכמאמר רבי חנינא למכשפת - "אין עוד מלבדו כתיב".

פרק א'

עבודת הספירה - השתוקקות לשער החמישים

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה וגו' וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה וגו' (יה ג). **ופירש רש"י**, מגיד שמעשיהם של מצרים ושל כנעניים מקולקלים מכל האומות. ויש לדקדק, הלא מי שבא להזהיר, על הקלים הוא מזהיר או על החמורים הוא מזהיר, הלא בוודאי הוא מזהיר על הקלים, והחמורים ממילא המה מוזהרים, והאיך מוכיח רש"י מאזהרת הכתוב על מעשה ארץ מצרים וכנען שהם מקולקלים מכל האומות:

ולתריץ זאת, הנה שמעתי בשם המגיד זללה"ה, כתיב (משלי ב ד) אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' וגומר. **ופירש** הוא זללה"ה כמט"מונים נוטריקון כמ"ט מוני"ם, ר"ל אם תבקש יראת ה' כמו שמבקשים אותה בעת שמונין מ"ט ימי הספירה, עכ"ד:

ביאור

ולתריץ זאת, הנה שמעתי בשם המגיד [רבי מנחם נחום] מטשערנאביל זללה"ה, כתיב (משלי ב, ד) אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה. אז תבין יראת ה' וגומר. **ופירש** הוא זללה"ה כמט"מונים נוטריקון כמ"ט מוני"ם, ר"ל אם תבקש יראת ה' כמו שמבקשים אותה בעת שמונין מ"ט ימי הספירה, עכ"ד, וחזינן מזה דעבודת ימי הספירה היא עבודה של השתוקקות וכלות הנפש, ועל כך אומר לנו הפסוק דאין עבודה זו בימי הספירה בלבד, אלא בכל עת שתרצה להשיג איזה קרבת אלוקים, תשיג זאת על ידי

(ג) כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה וגו' לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה וגו' לא תעשו ובחקתיכם לא תלכו: (יה ג). **ופירש רש"י**, מגיד שמעשיהם של מצרים ושל כנעניים מקולקלים מכל האומות. ויש לדקדק, הלא מי שבא להזהיר, על הקלים הוא מזהיר או על החמורים הוא מזהיר, הלא בוודאי הוא מזהיר על הקלים, והחמורים ממילא המה מוזהרים, והאיך מוכיח רש"י מאזהרת הכתוב על מעשה ארץ מצרים וכנען שהם מקולקלים מכל האומות:

וּנ"ף גם, אם תבקשנה ככסף, מרמוז על חודש נסן (בלא יוד) גימטריא כסף. גם מרמוז על פסח כמאמר הכתוב (ישעיה נב ג) חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, דקאי על הפסח:

היינו שבחודש ניסן שהיה יציאת מצרים שיצאו ישראל מהקליפות ונכנסו בבחינת קדושה, ובכל שנה נתגלה מאותו האור ומאיר על ישראל עם קרובו בחי' קדושה ואור ה', ולזה צוה ה' לספור ספירת העומר בעת ההוא כמאמר הכתוב (כג טו - טז) וספרתם לכם וגו' תספרו חמשים יום, היינו וספרתם הוא לשון ספי"ר, היינו לזכך ולתקן כל הז' מדות בשבעה שבועות ההם שהוא עת רצון בעת ההיא התגלות אורו ית', כדאיתא בספרי הצדיקים (עש"מ מ' אם כל חי ח"ג סי' כז) שבשעת יציאת מצרים

ביאור

שתבקשנה ככסף וכמטמונים. ונראה לומר גם, אם תבקשנה ככסף, מרמוז על חודש נסן (בלא יוד) גימטריא כסף. גם מרמוז על פסח כמאמר הכתוב (ישעיה נב ג) חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, דקאי על הפסח, היינו שלעתידי לבא תהיה הגאולה בבחינת גבורה, ולא בכסף שהיא בחינת חסד חנם כמו ביציאת מצרים. היינו שבחודש ניסן שהיה יציאת מצרים שיצאו ישראל מהקליפות ונכנסו בבחינת קדושה, ובכל שנה בחודש ניסן נתגלה מאותו האור ומאיר על ישראל עם קרובו בחינה קדושה ואור ה', ומפרש רבינו דהעבודה היא

לחפש ולבקש אחר אותו האור הגדול של קרבת אלוקים שהאיר לנו הקב"ה ביציאת מצרים, אור החסד ואהבת ה' הנקרא כסף. ולזה צוה ה' לספור ספירת העומר בעת ההוא, כמאמר הכתוב (כג טו - טז) וספרתם לכם וגו' תספרו חמשים יום, היינו וספרתם הוא לשון ספי"ר, היינו לזכך ולתקן כל הז' מדות בשבעה שבועות ההם, שהוא עת רצון בעת ההיא התגלות אורו ית', מבואר ד'עת רצון' ענינו שמתגלה אורו ית' בלבבות ישראל ומעורר בלבם רצון לעבדו ית', כדאיתא בספרי הצדיקים (עש"מ מ' אם כל חי ח"ג סי' כז) שבשעת

הוספות והערות

1. ראה בס' בניהו בן יהודיע על ברכות דף יב, א: כתב רבינו האר"י ז"ל בפסוק [ישעיה נ"ב ג'] חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, כי של יציאת

מצרים היתה על פי מדת החסד שהם כסף, אבל גאולה העתידה תהיה על פי מדת הגבורה, וזה הטעם שגאולה של יציאת מצרים היה אחריה

היה בחינת תיקון הנפש, ומרומז בפסוק ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה וגו' (שמות יב מא), מספר נפ"ש, מרמז שבבחינת נפש יצאו ממצרים מהקליפות, וכן בכל שנה בפסח ניתקן בחינת הנפש, לכן צריך לתקן עוד כל הז' מדות ולקדש אותם שיוכלו להגיע לבחינת קבלת התורה, בחינת שער החמשים של חמשים שערי קדושה:

וזהו שאמר הכתוב תספרו חמשים יום, ר"ל תספרו ותזכרו עצמיכם כדי שתגיעו לבחינת חמשים, ר"ל לשער החמשים, היינו שבכל יום תצפו לבחינת חמשים, ואז יהיו בבחינת קדושה בשלמות, בבחינת הכנעה וענוה לפני ה' שיבינו גדולת הבורא ברוך הוא ורוממותו יתברך:

ביאור

וזהו שאמר הכתוב תספרו חמשים יום, ר"ל תספרו לשון ספיר ותזכרו עצמיכם כדי שתגיעו לבחינת חמשים, ר"ל לשער החמשים, היינו שבכל יום תצפו לבחינת חמשים שהיא עצם הארת הקדושה, וכל שאר מ"ט האורות הם רק שערים להכנס אל בחינה זו, ואז יהיו בבחינת קדושה בשלמות, בבחינת הכנעה וענוה לפני ה' שיבינו גדולת הבורא ברוך הוא ורוממותו יתברך, דהארה זו היא ההשגה שרואה איך שגדלות ה' היא אין סוף ואין חקר, בבחינת שאמרו "תכלית הידיעה שלא נדע", שהכוונה היא שיש לו ידיעה ברורה בדעה זו שאינו משיג כלום, לערך אור א"ס שלגדולתו אין חקר, וכל מה שמשיג היא הארה קלושה בעלמא.

יציאת מצרים היה בחינת תיקון הנפש היא דרגה התחתונה מחמשת דרגות נפש רוח נשמה חיה יחידה,, ומרומז בפסוק ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה וגו' (שמות יב מא), מספר נפ"ש שהוא ת"ל, מרמז שבבחינת נפש יצאו ממצרים מהקליפות, לפני יציאת מצרים היו ישראל כעובר ממש שאין לו אפילו בחינת נפש דהיינו אמונה פשוטה, ואז כשיצאו ישראל זכו לבחינת נפש דקדושה, וכן בכל שנה בפסח ניתקן בחינת הנפש, לכן צריך לתקן עוד כל הז' מדות שהם בחינת הרוח הגדולה מזו, ולקדש אותם שיוכלו להגיע לבחינת קבלת התורה, בחינת שער החמשים של חמשים שערי קדושה שהם בחינת נשמה וחיה.

הוספות והערות

שעבוד וגאולה העתידה אין אחריה שעבוד.

פרק ב'

מצרים וכנען היא הקליפה של גסות הרוח

והרבה יגיעות ורוב קדושה וזיכוך המדות צריכין לבחינה זו, וזה עיקר יציאת מצרים בשלמות, שעיקר קליפת מצרים וקליפת פרעה

היא בחינת גסות הרוח שהיה לו כמ"ש מי ה' אשר אשמע בקולו (שמות ה ב), שבטח בחרטומים מאוד:

וגם הכנענים היו להם בחינה זו, וזה שאמרו חז"ל (ויק"ר יו) שהיו אמוריים מטמינים אוצרות של זהב בקירות בתיהם וכו', ולכאורה אינו מובן למה הטמינו בקירות בתיהם, הלא איפכא הוה להו למעבד כאשר ראו ישראל באים לארץ ישראל היה להם ליקח המטמוניות עמהם ולא

ביאור

ב"ה, והרי הוא כתינוק בן יומו ממש, וממילא תמיד הוא בהשתוקקות לעבוד את ה' ולהתקרב אליו יותר.

וגם הכנענים היו להם בחינה זו של גסות הרוח, וזה שאמרו חז"ל (ויק"ר יו) שהיו אמוריים מטמינים אוצרות של זהב בקירות בתיהם וכו' קליפת האמורי, שהוא השלישי מז' אומות, שמכוון כנגד המידה השלישית שהיא תפארת, הוא לשון גסות הרוח שמתפאר ומתגאה בעצמו, וכמו שפירש רש"י עה"פ את ה' הַאֲמֹרֶת הַיּוֹם (דברים כו, יז) - הוא לשון תפארת כמו יתאמרו כל פועלי און. ולכאורה אינו מובן למה הטמינו בקירות בתיהם, הלא איפכא הוה להו למעבד כאשר ראו ישראל באים לארץ ישראל היה להם ליקח

והרבה יגיעות ורוב קדושה וזיכוך המדות צריכין לבחינה זו, שהיא שער החמישים, דהיינו ביטול היש, ולכן צריכים לזה מ"ט יום, כדי לזכך כל מידה בנפרד ולבטל ממנה את חלק הישות על מנת שתכלל באור הביטול וההשתוקקות לקדושתו ית"ש, וזה עיקר יציאת מצרים בשלמות שנשלמה לאחר מ"ט ימי הספירה במתן תורה, שעיקר קליפת מצרים וקליפת פרעה היא בחינת גסות הרוח שהיה לו, כמו שכתוב מי ה' אשר אשמע בקולו (שמות ה ב), שבטח בחרטומים מאוד, וביטול המוחלט של גסות הרוח הזאת היא הארת שער החמישים שהיא ההשגה והידיעה אשר מבין שכל מה שמשיג אינו חשוב כלום לגבי א"ס

שישארו המטמוניות לישראל בקירות בתיהם, אלא הפירוש כדאיתא בזוהר הקדוש (זח"ג דף ג.) שהיו בונים בגלוליהם וכו' רצה לומר שהיו מטמינים, פירוש שהיו בטוחים באותו הבנין שבנו להם ולא האמינו שיש בחינת קדושה למעלה, ולא פחדו מה', והיו סבורים שאי אפשר לישראל ליכנס לארץ ישראל מחמת כשפיהם:

וזה שפירש רש"י שהיו מקולקלים במעשיהם מכל האומות, רצה לומר בבחינה של גסות הרוח היו מקולקלים יותר. ועל זה מזהיר הכתוב שלא יעשו ישראל כמעשיהם לבטוח במעשיהם, רק שיבין שפלותו

ביאור

מחשבה תפיסא ביה כלל, ולא פחדו מה', כי סברו שיש להם כח עצמי שחלק להם הקב"ה כל אומה לפי המידה המיוחדת לה, והיו סבורים שאי אפשר לישראל ליכנס לארץ ישראל מחמת כשפיהם, ולכן לא נטלו עימם את כספם וזהבם.

וזה שפירש רש"י שהיו מקולקלים במעשיהם מכל האומות, רצה לומר בבחינה של גסות הרוח היו מקולקלים יותר דגסות הרוח הוא שורש כל הקלקולים ולכן הוא חמור יותר מכולם, ועל זה מזהיר הכתוב שלא יעשו ישראל כמעשיהם לבטוח במעשיהם דגם מי שבטוח במצוותיו יש בזה בחינה זו בדקות, שאינו מכיר

המטמוניות עמהם ולא שישארו המטמוניות לישראל בקירות בתיהם, אלא הפירוש כדאיתא בזוהר הקדוש (זח"ג דף ג.) שהיו בונים בגלוליהם וכו' רצה לומר שהיו מטמינים, פירוש שהיו בטוחים באותו הבנין שבנו להם שהיא הידיעה שהיה להם במציאות ה' לפי השגתם העבה שהיא חיות הקליפה, שהיא השגה בבחינת "אלהא דאלהיא"², שמאמין שיש לו כח עצמי אלא שהקב"ה למעלה מכח זה, ולא האמינו שיש בחינת קדושה למעלה דהיינו שההשגה שלהם היתה בבחינת יש שסברו שהם משיגים ולא כהשגת הקדושה שהיא הידיעה שהקב"ה לית

הוספות והערות

העליון ב"ה המקיף עליהם אלא שיניקתם וחיותם שבתוכם היא בבחי' גלות בתוכם להחשיב עצמן אלהות והרי זו כפירה באחדותו אבל מ"מ אינן כופרים וכחשו בה' לגמרי ולומר לא הוא אלא

2. ראה ליקוטי אמרים (חלק ראשון פכ"ד): שנקרא ע"ז הא קרו ליה אלהא דאלהיא ואינם יכולי' לעבור כלל על רצונו ית' כי יודעי' ומשיגים שהוא חיותם וקיומם שיונקים מבחי' אתוריים דאתוריי' של רצון

ומיעוט ערכו וכחו הן ברוחניות והן בגשמיות, ויצפה רק לתשועת ה' שה' יהיה בעזרו להנצל מיצר הרע ומכל שום בחינה שאינה טובה, וכמאמר חז"ל (סוכה נב ע"ב) אלמלא ה' עזרו לא יכול לו:

וזה עיקר שער החמשים היא בחינת ענוה ויראת ה' וגדולתו יתברך, וזה בחינת מקיף, שמאמין ומבין בגדולתו ית' מה שאין השכל יכול להשיגו ונשאר תמיד בבחינת מקיף למעלה מהשכל ודעת:

ביאור

צדיק עובד את ה', ואין מבין את עומק עבודת הצדיק, רק שרואה ומבין איך שיש כאן אור גדול של עבודת ה' ומבין ג"כ שלמעלה מהשגתו להבין איך עובד הצדיק את ה', ודווקא בידיעה זו שאינו משיג הוא מכניע את עצמו לצדיק ומקבל ממנו הארה, כן היא הארת שער החמישים - שמאמין ומבין בגדולתו ית' מה שאין השכל יכול להשיגו, ונשאר תמיד בבחינת מקיף למעלה מהשכל ודעת, שמבין שיש אור גדול ומרגיש דבהכרח יש עוד קדושה גדולה ונפלאה שאינו משיג.

איך שכל כוחותיו אינו אלא בלתי לה' לבדו והוא הנותן לו חיל לעבדו תמיד ואין לו לאדם שום כח עצמי, רק שיבין שפלותו ומיעוט ערכו וכחו הן ברוחניות והן בגשמיות, ויצפה רק לתשועת ה', שה' יהיה בעזרו להנצל מיצר הרע ומכל שום בחינה שאינה טובה, וכמאמר חז"ל (סוכה נב ע"ב) אלמלא ה' עזרו לא יכול לו:

וזה עיקר שער החמשים היא בחינת ענוה ויראת ה' וגדולתו יתברך, וזה בחינת מקיף הארה זו היא כביכול מקפת את האדם, כמו מי שרואה איזה

הוספות והערות

דקרו ליה אלהא דאלהיא דהיינו חיותם וקיומם הנמשך ויורד עליהם מרצונו ית' ולכן אינן עוברין רצונו ית' לעולם.

פרק ג'

אור שער הנ' מתגלה דווקא על ידי בחינת דין שהוא ביטול
היש

וזדון שאמר הכתוב (ויקרא יט כו) לא תנחשו ולא תעוננו לא תקיפו פאת ראשכם וגו'. פירוש לא תעוננו, מלשון מעון ולשון בית וחזיון, היינו שלא תעשו לעצמיכם בחינת בית ומעון לבטוח במעשיכם הטובים או במעשה הכישוף ח"ו. כי לא תקיפו את פאת וגו', ר"ל כי על ידי זה לא תוכלו להמשיך בחינת הקדושה שהוא בחינת מקיף, בחינת ראשיכם, בחינת קדושה שנקרא ראש, בחינת שער החמשים הנ"ל. גם פירוש לא תקיפו פאת וגו', היינו שלא תשוו את הראש, כי הפאות הראש מרמז לבחינת המשכה מהמוח (ע"ח שי"ג פי"א), והזהרו שלא תמנעו

ביאור

שאינו יודע, לא תקיפו פאת וגו', היינו שלא תשוו את הראש על פי פשוטו — כפרש"י (ויקרא יט, כז), והוא ממכות (כ), "זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו, ונמצא הקף ראשו עגול סביב שעל אחורי אזניו עקרי שערו למעלה מצדעיו הרבה" ומצוה זו קיומה בגשמיות קשור ונשתלשל משורשה ברוחניות - שהוא שלא לחתוך את הבחינה הנקראת שערות הראש בבחינה שמשם נמשכת ההשפעה, כי הפאות הראש מרמז לבחינת המשכה מהמוח כמובא בע"ח (שי"ג פי"א) דהשערות צינורות דקים הממשיכים את חיות החכמה מהמוח באופן דק מעט מעט, על מנת שיוכלו התחתונים להשיגם ולקבלם, ואי' מהאר"י הק'

וזדון שאמר הכתוב (ויקרא יט, כו) לא תנחשו ולא תעוננו. לא תקיפו פאת ראשכם וגו'. פירוש לא תעוננו, מלשון מעון ולשון בית וחזיון, היינו שלא תעשו לעצמיכם בחינת בית ומעון לבטוח במעשיכם הטובים או במעשה הכישוף ח"ו, שתחשבו כאילו אתם נמצאים בבית שלכם, דהיינו ההשגה העצמית שלכם שעל ידה אתם משיגים את הבורא ב"ה, לא כן הוא - כי לא תקיפו את פאת וגו', ר"ל כי על ידי זה לא תוכלו להמשיך בחינת הקדושה שהוא בחינת מקיף, בחינת ראשיכם, בחינת קדושה שנקרא ראש, בחינת שער החמשים הנ"ל. גם פירוש הרומז ג"כ על החיוב להיות דבוק בשער החמישים על ידי הידיעה

ח"ו את בחינת המשכה הנ"ל:

ולכל זאת הוא מסוגל בעת הזאת מפסח עד עצרת בימי הספירה, שבכל שנה מתגלה אור ה' בימים ההם, והגם שאינו כמו שהיה בשעת יציאת מצרים ממש שאין האור מאיר כל כך כמו אז, והוא בבחינת מנחה כמו אור השמש שבין הערבים שעת מנחה שנוטה לשקוע ואינו מאיר כל כך כמו שמאיר בצהרים מכל מקום מאיר הוא, גם נקרא מנחה שהוא בחינת גבורה כדאיתא בסידור (בריש כוונת מנחה) מנחה משמאל כו' וזה מרומז בפסוק (ויקרא כג טז) והקרבתם מנחה חדשה לה' וגו'. פירוש, שאור של יציאת מצרים נקרא חדשה כידוע בחינת שירה חדשה

ביאור

מנחה, כמו אור השמש שבין הערבים שעת מנחה שנוטה לשקוע ואינו מאיר כל כך כמו שמאיר בצהרים, מכל מקום מאיר הוא, גם נקרא מנחה שהוא בחינת גבורה, מהותו שמאיר רק לפי התגברות התחתונים והכנתם לקבל האור, ולא כיציאת מצרים שאז היה בחדסד חנינם באתערותא דלעילא מבלי שום התעוררות והכנה מצד ישראל, כדאיתא בסידור (בריש כוונת מנחה) מנחה משמאל כו'.

וזה מרומז בפסוק (ויקרא כג, טז) וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה. פירוש, שאור של יציאת מצרים נקרא חדשה, כידוע בחינת שירה

דהשערות הם בבחינת אור חוזר שהוא דין³, ולפי דברי רבינו הוא מורה על כך שיש אור הנמשך על ידי השתוקקות וכלות הנפש לשורש, והזהירו שלא תמנעו ח"ו את בחינת המשכה הנ"ל להמשיך את בחינת מקיף משער החמישים.

ולכל זאת הוא מסוגל בעת הזאת מפסח עד עצרת בימי הספירה, שבכל שנה מתגלה אור ה' בימים ההם, והגם שאינו כמו שהיה בשעת יציאת מצרים ממש שאין האור מאיר כל כך כמו אז, דרך כליל הסדר עצמו מתגלים האורות שהיו ביציאת מצרים בגדלות שני שהוא בבחינת לילה כיום יאיר, ואלא הוא זמן זה בבחינת

הוספות והערות

שערות הראש, הם בחי' אור חוזר ממטה למעלה תוך הגוף כו'.

3. מובא פעמים רבות לאין ספור בכתבי האר"י הק', ראה למשל שער ההקדמות דף ס"ג ע"א:

(שהש"ר א לו), ואמר הכתוב שיקריבו בחי' חדשה, היינו בחינת יציאת מצרים, לה', היינו לבחינת הקדושה בחינת שער החמשים, בעת מנחה, רצה לומר בימי הספירה שאז מאיר אור ה' בחינת מנחה כנ"ל, ואז יתקנו את הז' מדות בשבעה שבועות כנ"ל:

פרק ד'

טעם מיתת שני בני אהרן - בקדושי אקדש

זוהו היתה בחינת בני אהרן שתקנו כל הז' מדות בקדושה גדולה, רק שהיו לפני ה', ר"ל שלא הגיעו עדיין לבחינת ה' בחינת שער הרחמים בשלמות, כי כך היה מדת הדין להתקדש וכו' (ויק"ר יב ב, רש"י ויקרא

ביאור

זוכה לשער החמישים, משא"כ בפסח שאז מאיר הארת יציאת מצרים, ואז עיקר העבודה היא להדבק באור מ"ט השערים שבמידות בבחינת טעמו וראו כי טוב ה', בחינת חסד.

זוהו היתה בחינת בני אהרן שתקנו כ"ז הז' מדות ששרשם במ"ט שערי בינה בקדושה גדולה, רק שהיו "לְפָנַי" ה' כלומר שעדיין לא הגיע להיכלל באור המלך וכלשון הזוה"ק "לאשתאבא בגופא דמלכא" שזו היא דרגת שער החמישים, ר"ל שלא הגיעו עדיין לבחינת ה' שם הוי"ה המורה על חסד ורחמים, בחינת שער הרחמים בשלמות הוא שער החמישים ששם אין דינים כלל, משום ששם הוא ביטול היש כליל ואין שם מאום כי אם גילוי אור אין סוף, כי כך היה מדת הדין להתקדש וכו' (ויק"ר יב

חַדְשָׁה (שהש"ר א לו), ואמר הכתוב שיקריבו בחי' חַדְשָׁה, היינו בחינת יציאת מצרים, לה', היינו לבחינת הקדושה בחינת שער החמשים, דביציאת מצרים התגלו רק מ"ט שערי קדושה, ועדיין חסר והולך שער החמישים עד יום מתן תורה, ושער החמישים נרמז בשם הוי"ה שהוא מידת הרחמים כמו שיבואר בדברי רבינו להלן, בעת מנחה, רצה לומר בימי הספירה שאז מאיר אור ה' בחינת מנחה כנ"ל, ואז יתקנו את הז' מדות בשבעה שבועות כנ"ל, דהטעם שימים אלו הם ימי דינים כידוע מהאר"י הק', הוא מפני שעבודת ימים אלו היא בבחינה זו, שהוא כאדם עושה דין בעצמו, שמכיר שאינו משיג כלום, וממילא יש לו השתוקקות להדבק בשער החמישים, ודווקא על ידי זה

י. וזהו שאמר הכתוב אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימותו, ר"ת של ש"ני ב"ני א"הרן היא שב"א, מרמו לבחינת יראה (ת"ז ת' ס"ט קד.), שהגיעו לבחינת יראה אמיתית, רק שהיו בקרבכם לפני ה', רצה לומר שלא הגיעו לבחי' ה' כנ"ל. וימת"ו גימטריא אברהם יצחק, לרמו לבחינות אהבה ויראה (זח"ג רסג ע"ב, ת"ז ת' ע' קכה ע"ב) שהיה להם, רק לפני ה':

וז'הו שפירש רש"י (ויקרא יב) שתויי יין נכנסו למקדש. פירוש שקידשו את כל הז' מדות שלהם, ואין דבר שבקדושה פחות מעשרה (ברכות כא

ביאור

מבלי מציאות עצמית, וימת"ו גימטריא אברהם יצחק, לרמו לבחינות אהבה ויראה (זח"ג רסג ע"ב, ת"ז ת' ע' קכה ע"ב) שהיה להם שבחינות אלו שהם מידות בלבד הם רק לפני ה', שלא זכו עדיין להכלל בגופא דמלכא בספירת החכמה שהוא הביטול הגמור בתכלית לפי ערך מדרגתם הנוראה עד אין קץ, ולכן מתו מתוך אהבה ויראה עילאה.

וז'הו שפירש רש"י (ויקרא יב) שתויי יין נכנסו למקדש. פירוש שקידשו את כל הז' מדות שלהם, ואין דבר שבקדושה פחות מעשרה (ברכות כא ע"ב) כל מידה כלולה מעשרה, כגון חכמה

4, רש"י ויקרא י, ג) דהיינו להגיע לדרגת שער הנו"ן הנקרא קדש⁵.

וז'הו שאמר הכתוב אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימותו, ר"ת של ש"ני ב"ני א"הרן היא שב"א, מרמו לבחינת יראה (ת"ז ת' ס"ט קד.) דכל ניקוד מעשרת הנקודות הוא כנגד ספירה אחרת מעשרת הספירות, וניקוד השבא מורה על ספירת הגבורה, שהגיעו לבחינת יראה אמיתית במ"ט שערי בינה, רק שהיו בקרבכם לפני ה', רצה לומר שלא הגיעו לבחינת הוי"ה כנ"ל דהיינו לשער החמישים שהוא ביטול גמור להתכלל ממש בשם הוי"ה

הוספות והערות

הזה מתקדש ועכשיו ב' בניך גדולים ממני וממך, כיון ששמע אהרן שבניו יראי שמים הן שתק וקבל שכר על שתיקתו, ומנין ששתק שנא' (ויקרא י) וידם אהרן ומנין שקיבל שכר על שתיקתו שזכה ונתייחד אליו הדיבור שנאמר וידבר ה' אל אהרן:

5. משום שהארת שער הנו"ן היא מחכמה כידוע הנקראת קדש כדאי' בזה"ק.

4. ז"ל המדרש (ויקרא רבה פ"ב פסקה ב): ר' יצחק פתח (ירמיה טו) נמצאו דברין ואוכלם והיה דברך לי לששון ולשמחת לבבי כי נקרא שמך עלי ה' אלהי צבאות, א"ר שמואל בר נחמן זה הדבור נאמר למשה בסיני ולא נודע לו עד שבא מעשה לידו, אמר משה לאהרן אחי בסיני נאמר לי שאני עתיד לקדש את הבית הזה ובאדם גדול אני מקדשו, והייתי סבור שמא או בי או בך הבית

ע"ב), נעשה מן שבעה שבועים גימטריא יי"ן, וזהו שתויי יין, היינו שהיו מלאים בבחי' שבועים כנ"ל. אלא שמה' היתה זאת להתקדש בקרוביו, לכן לא הגיעו לבחינת שער הנו"ן בשלמות, לכן נשרפו:

וּלְכֵן הִזְהִיר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְאַהֲרֹן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקּוֹדֵשׁ מִבֵּית לְפָרֶכֶת וְגוֹמֵר. פֶּרֶכֶת עִם בֵּי"ת גִּימְטְרִיא שֶׁבֶת, הֵינּוּ תַבַּת פֶּרֶכֶת עִם אוֹת ב' רַק שֶׁהִב' נִכְתְּבָה כֹּאן בְּמִלּוּאָה, לְרִמּוֹ לְבַחֲוֵי שֶׁהִיָּה בְּבִנְי אַהֲרֹן, שְׁקִידְשׁוּ כָל הַזֹּ' מִדּוֹת בְּשִׁלְמוֹת שְׁנִקְרָא בַּחֲנִינַת שֶׁבֶת, בַּחֲנִינַת נֵיחָא לָה' (ת"ז ת' ו כא.), רַק שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ עַדֵּינָן בְּשִׁלְמוֹת לְבַחֲנִינַת שֶׁעַר הַנוּ"ן שֶׁבֶת

בִּיאוּר

לְאוֹת ב' שֶׁהִיא בִּינָה – שֶׁבָּה יֵשׁ מ"ט שְׁעָרִים שֶׁמִּתְגַּלִּים בְּמ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה, לְרִמּוֹ לְבַחֲנִינָה שֶׁהִיָּה בְּבִנְי אַהֲרֹן, שְׁקִידְשׁוּ כָּל הַזֹּ' מִדּוֹת בְּשִׁלְמוֹת שְׁנִקְרָא בַּחֲנִינַת שֶׁבֶת שֶׁהִיא הַבִּינָה, שֶׁהִיא מְשַׁלְּמָה אֶת שֶׁבַעַת הַמִּידוֹת הַיּוֹצֵאִים מִמֶּנָּה הַמְּכוּוֹנִים בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, בַּחֲנִינַת נֵיחָא לָה' (ת"ז ת' ו כא.) קָאֵי עַל סְפִירַת הַבִּינָה שֶׁהִיָּה נַחֲסִים בַּה', כִּי אֵינָן הַדִּינִים מִתְּכַפֵּיִם וְנַחֲסִים אֶלָּא בְּשִׁרְשָׁם (דֵּהֵינּוּ שֶׁמִּתְגַּלָּה שׁוֹרֵשׁ הַדִּינִים שֶׁהוּא חֶלֶק מִכַּח הַהִשְׁפָּעָה וְהַחֲסֵד), רַק שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ עַדֵּינָן בְּשִׁלְמוֹת לְבַחֲנִינַת שֶׁעַר הַנוּ"ן שֶׁבֶת עֵילָאָה (זח"א ה ע"ב ע' מִקְדָּשׁ מֶלֶךְ) שֶׁהִיא הָאֶרֶץ הַחֲכֵמָה הַבְּאֵה דְּוּוֹקָא עַל יְדֵי כַּח – מַה" עַל יְדֵי הַהֲכָרָה בְּתַכְלִית כִּי יֵשׁ עוֹד אֹרֶךְ גָּדוֹל וְקִדּוּשׁ שֶׁאֵינָן לָנוּ בּוֹ הַשְּׂגָה, וְזִמְזִיר הַכְּתוּב

שְׁבַחֲסָד, בִּינָה שְׁבַחֲסָד כּו' עַד מַלְכוּת שְׁבַחֲסָד, נִעֲשֶׂה מִן שֶׁבַעַת שְׁבַעִים גִּימְטְרִיא יי"ן, וְזֶהוּ שְׁתוּי יי"ן, הֵינּוּ שֶׁהִיוּ מְלָאִים כְּשֶׁתוּי יי"ן שֶׁשֶׁתָּה הַרְבֵּה בְּבַחֲוֵי שְׁבַעִים כְּנ"ל, בְּבַחֲנִינַת אֹרֶךְ פְּנִימִי, שֶׁהוּא שֶׁבַעַת הַמִּידוֹת, אֲבָל עַדֵּינָן לֹא זָכוּ לְאוֹר הַמְּקִיף שֶׁהוּא שֶׁעַר הַחֲמִישִׁים, אֶלָּא שֶׁמַּה' הִיָּתָה זֹאת לְהַתְּקַדֵּשׁ בְּקִרְבּוֹ כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (ויקרא י. ג.) בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ וְעַל כָּל הָעָם אֶכְבֹּד, לְכֵן לֹא הִגִּיעוּ לְבַחֲנִינַת שֶׁעַר הַנוּ"ן בְּשִׁלְמוֹת, לְכֵן נִשְׂרָפוּ:

וּלְכֵן הִזְהִיר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ לְאַהֲרֹן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקּוֹדֵשׁ מִבֵּית לְפָרֶכֶת וְגוֹמֵר. פֶּרֶכֶת עִם בֵּי"ת גִּימְטְרִיא שֶׁבֶת, הֵינּוּ תַבַּת פֶּרֶכֶת עִם אוֹת ב', רַק שֶׁהִב' נִכְתְּבָה כֹּאן בְּמִלּוּאָה "בֵּית" לְפָרוּכַת הַכוּוֹנָה הִיא

הוֹסְפּוֹת וְהַעֲרוֹת

עילאה (זח"א ה ע"ב ע' מקדש מלך), ומזהיר הכתוב כאן לאהרן שלא יבא בבחינת שבת א' (שבת תתאה) לבדה עד שיגיע לבחינת שער החמשים (בחינת שבת עילאה) בשלמות בחינת יראה ובחינת הכנעה, שיוכנע מאוד ויצפה רק לתשועת ה' ברוב חסדו ולא מצד מעשיו:

וז'הו שאמר הכתוב בזאת יבא אהרן אל הקודש, ר"ל בבחי' אהבה ויראה הנזכר בפרשה. ורחץ בשרו במים וגו', מים מרמז לבחינת חסד ה', ר"ל שיבטח רק בחסד ה':

וז'הו שרמזו חכמינו ז"ל (ויקרא רבה כד ט) בפירוש הכתוב (ויקרא יט ב) קדושים תהיו, יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם. פירוש כשתהיו קדושים בהזדככות המדות תדעו שאין כמוני, רצה לומר שלא תבטחו במעשיכם, ושיש קדושה למעלה בבחינת מקיף ועדיין לא הגעתם אליו, ותצפו תמיד אליו:

וז'הו שאמר הכתוב (ויקרא יט ג) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי

ביאור

כאן לאהרן שלא יבא בבחינת שבת א' (שבת תתאה) לבדה דהיינו במ"ט שערי בינה, עד שיגיע לבחינת שער החמשים (בחינת שבת עילאה) בשלמות בחינת יראה ובחינת הכנעה, שיוכנע מאוד ויצפה רק לתשועת ה' ברוב חסדו ולא מצד מעשיו:

וז'הו שאמר הכתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש ר"ל בבחי' אהבה ויראה הנזכר בפרשה לאחר מיתת בני אהרן שמתו בענין זה, ורחץ בשרו במים וגו', מים מרמז לבחינת חסד ה', ר"ל שיבטח רק בחסד ה' שיחזיק עצמו שאינו ראוי לשום שכר רק בחסד חינוס.

וז'הו שרמזו חכמינו ז"ל (ויקרא רבה כד, ט) בפירוש הכתוב (ויקרא יט ב) קדושים

תהיו, יכול כמוני ת"ל פי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם. פירוש כשתהיו קדושים בהזדככות המדות תדעו שאין כמוני רצה לומר שלא תבטחו במעשיכם כי הקדושה אינה שלכם אלא נשפעת מלמעלה, ושיש קדושה למעלה בבחינת מקיף, דכל אור שהוא למעלה מהשגה ומשפיע על ידי אמונה וביטול הוא בחינת 'מקיף', כמו דבר שמקיף את האדם מבחוץ ומשפיע עליו מבלי הבנה והשגה, ואור זה של שער החמישים שהוא האור שלמעלה מהשגת האדם משפיע עליו בחינת מקיף, ועדיין לא הגעתם אליו, ותצפו תמיד אליו:

וז'הו שאמר הכתוב (ויקרא יט, ג) איש

וז'הו שרמזו חכמינו ז"ל (ויקרא רבה כד, ט) בפירוש הכתוב (ויקרא יט ב) קדושים

תשמרו. פירוש אמו ואביו מרמז לבחי' אהבה ויראה, היינו כשיהיה לכם בחי' אהבה ויראה בשלמות, תשמרו את שבתותי, ב' שבתות, היינו שתצפו להגיע לבחינת שבת עילאה נייחא עילאה בחינת שער הגנון בחינת מקיף כנ"ל, יהי רצון שנזכה לזה אמן כן יהי רצון:

ביאור

<p>אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירְאוּ וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. פִּירוּשׁ אִמּוֹ וְאָבִיו מֵרִמּוֹ לְבַחֲיוֹת אֶהְבֶּה וְיִרְאֶה, דָּאֵמָּה הִיא בַּחֲנִינַת יִרְאָה שֶׁהִיא בְּבַחֲנִינַת 'מִקְבֵּל', כֹּאֵם שֶׁמִּקְבֵּלֶת מֵהָאֵב, וְאָבָא מֵרִמּוֹ לְבַחֲנִינַת אֶהְבֶּה, הִינּוּ כְּשִׁיחִיָּה לְכֶם</p>	<p>בַּחֲנִינַת אֶהְבֶּה וְיִרְאֶה בְּשִׁלְמוֹת, תִּשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, ב' שַׁבְּתוֹת, הִינּוּ שֶׁתִּצְפּוּ לָהֵגִיעַ לְבַחֲנִינַת שַׁבַּת עִילָאָה נִיּוּחָא עִילָאָה בַּחֲנִינַת שַׁעַר הַגְּנוּן בַּחֲנִינַת מִקְיָף כְּנ"ל, יְהִי רָצוֹן שֶׁנִּזְכֶּה לְזֶה אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.</p>
--	--